

Д. Ю. Нужний

Межиріч

МЕЖИРІЧ – унікальна археологічна пам'ятка пізнього палеоліту. Датована віком 14–15 тис. р тому. Відкрита 1966 І. Підопличком в однойм. селі Канів. р-ну Черкас. обл. на мисі навпроти злиття річок Рось і Росава. На глиб. бл. 3 м у лесоподіб. суглинку досліджено залишки 4-х госп.-побут. комплексів, що включали округлі житла діаметром 5–6 м із різноманіт. обкладкою стін з кісток мамута, ями-сховища, внутр. і зовн. вогнища, вироб. центри. Комплекс крем'яних знарядь представлений мікролітами із затупленими краями у вигляді ланцетоподіб. вістер і прямокутників, різнотип. різцями, кінц. скребачками скорочених пропорцій, проколками тощо; кістяних – молотками з рогу пн. оленя, руків'ями з отворами, лоцилами, проколками, уламками наконечників списів із бивнів. Серед зразків мистецтва – стилізов. жін. фігурки з бивня, прикрашені гравіруванням, зооморфні шпильки, чисел. підвіски з місц. бурштину, просвердлені мор. черепашки, а також кістки мамута, прикрашені розписом червоною вохрою та штрихов. гравіруванням. Фауніст. рештки належать мамутові, бізонові, пн. оленю, коню, ведмедю, росомасі, песцю, зайцеві тощо. Пам'ятка має прямі аналогії із комплексами Гінцівська стоянка, Добраничівка, Семенівка (I–III), Фастів, які пов'язані з епігравет. культур. традицією. В експозиції Нац. наук.-природ. музею НАНУ (Київ) представлене житло, реконструйов. із кісток, знайдених у М.

Рекомендована література

1. Підопличко И. Г. Межиричские жилища из костей мамонта. К., 1976;
2. Y. S. Svezhentsev. Radiocarbon chronology for the Upper Paleolithic sites on the East European Plain // *From Kostenki to Clovis: Upper Paleolithic – Paleo-Indian Adaptations*. New York; London, 1993;
3. Нужний Д. Ю., Шидловський П. С. Індустріальна варіабельність господарських об'єктів першого житла Межиріцького верхньопалеолітичного поселення // *Актуал. пробл. первобыт. археологии Вост. Европы: Сб. ст. Д.*, 2009. № 20.

Бібліографічний опис:

Межиріч / Д. Ю. Нужний // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-66119>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).